

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	16.07.2024, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Ragnar Plistkin
Ametiasutuse nimi:	Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakond
Kriminaalasja number:	23233050623
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 3, § 120 lg 1, § 157 ³ lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X. (ik xxxxxxxxxxxx)

Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakonna menetluses olevas kriminaalasjas esitatud X.X. kahtlustus selles, et ta 14.08.2023 kella 12.50 paiku Narvas aadressil X lõi rusikatega ja jalgadega X.X. korduvalt näo ja keha piirkonda, tekitades sellise käitumisega viimasele füüsilist valu ja kehavigastusi. Samuti on esitatud X.X. kahtlustus selles, et ta 14.08.2023 kella 12.50 paiku Narvas aadressil X lõi X.X. ühe korra rusikaga näo piirkonda, tekitades sellise käitumisega viimasele füüsilist valu. Seega kohtueelses menetluses on tuvastatud, et X.X. pani toime KarS § 121 lg 2 p 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o teisele inimesele kehavigastusi ja füüsilist valu tekitanud kehalise väärkohtlemise, kui see on toime pandud korduvalt.

Samuti on X.X. esitatud kahtlustus selles, et ta saatis 26.02.2023, 14.08.2023 ja 15.08.2023 X.X. ähvardava sisuga sõnumeid. 26.02.2023 saatis X.X. X.X. järgemise sisuga sõnumeid: „Hoia oma hambaid“, „Ammu ei ole hambaarsti juures olnud“, „Oled mind lihtsalt ära tüüdanud, esmaspäeval oota“, „Helista mentidele esmaspäeval, aitavad tervena pääseda“. 14.08.2023 saatis X.X. X.X. järgmise sisuga sõnumeid „Võimalik, et tulen täna töö juurde“ ning „Tahan näha, kuidas sinu sõber kakleb“. 15.08.2023 saatis X.X. X.X. sõnumi „Ma tulen“. Seega kohtueelses menetluses on tuvastatud, et X.X. pani toime KarS § 120 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o tervisekahjustuse tekitamisega ähvardamise, kui kannatanul on olnud alust karta ähvarduse täideviimist.

Samuti on X.X. esitatud kahtlustus KarS § 157³ lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises. Kahtlustuse kohaselt otsis X.X. ajavahemikul 25.02.2023 kuni 14.08.2023 järjepidevalt X.X. kontakti, sekkuse tema eraellu, jälitas teda, helistas ja kirjutas talle sõnumeid. Kõik eelnevalt nimetatud tegevused toimusid kannatanu X.X. tahte vastaselt.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlus-huvist või eripreventiivsest vajadusest. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur.

Menetluse käigus on leidnud tuvastamist, et X.X. süü ei ole suur. Kriminaaltoimikus puuduvad andmed selle kohta, et kehalise väärkohtlemisega oleks kannatanutele põhjustatud tervisekahjustus, millel on negatiivne pöördumatu mõju. Arvestades X.X. suhtes toimepandud tegude kestust, viisi ja olemust, ei saa pidada X.X. ähvardamist ning tema eraellu viimase tahtevastast sekkumist niivõrd intensiivseks, et see kaaluks üle kriminaalmenetluse kohtuvälise lahendamise võimalikkuse. Seega kriminaalmenetluse tuvastatud asjaolud ei ole antud juhul ületamatuks takistuseks kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu nii rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teol toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiibi põhimõtet ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuskii eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigus-hüvede võimalikult ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüte eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskorale tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehiosid avalikku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokuröri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt X.X. osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri-või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine / karistuse kohaldamine ilmingimata tarvilik.

KarS § 121 lg 2 p 3 sätestatud kuriteo eest näeb KarS eriosa ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni viieaastase vangistuse. KarS § 120 lg 1 sätestatud kuriteo eest näeb KarS eriosa ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni üheaastase vangistuse. KarS § 157³ lg 1 sätestatud kuriteo eest näeb KarS eriosa ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni üheaastase vangistuse. Kohtueelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. Karistusregistrist nähtub, et X.X. ei ole kehtivaid ega ka arhiveeritud karistusi. Samuti puudub informatsioon, et X.X. oleks pärast talle etteheidetavaid episoodide pannud toime kuritegusid või rikkunud Viru Maakohu 26.09.2023 kohtumäärusega kriminaalasjas nr 1-23-5437 sätestatud lähenemiskeelu tingimusi, millest omakorda võib järeldada, et X.X. on senise kriminaalmenetluse käigus saanud aru, et kahtlustuses kirjeldatud käitumine kannatanute suhtes oli lubamatu ning sellist käitumist ei õigusta isegi vaimne murdumine emotsionaalse pingeseisundi laineharjal.

Kriminaalasja materjalidest nähtub, et kahtlustuses kirjeldatud sündmuste põhjuseks oli armukadedus, suutmatus tulla toime uue olukorraga ning kooselu purunemisega kaasnenud frustratsioon. Seetõttu on prokurör seisukohal, et riigi reageering kriminaalasja kohtusse saatmise kaudu jääb sedavõrd abstraktseks, et ei võimalda tajuda kahtlustataval enda antisotsiaalse käitumise tegelikku mõju ega tagajärgi. Seega prokurör on seisukohal, et olukorras, kus X.X. on siiras soov heastada kannatanutele

kuriteoga tekitatud ülekohtu ning edaspidi käituda õiguskuulekalt, on tema õiguskuulekale käitumisele suunamist võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega.

Enne kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koostamist võttis prokuratuur ühendust kannatanutega, et selgitada välja nende arvamus menetluse lõpetamise osas. Kannatanud on seisukohal, et käesoleva määruse punktis 2 sätestatud kohustused on piisavad neile kuriteoga tekitatud ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks, mistõttu kriminaalkaristus ei ole antud juhul kõige tõhusam vahend.

Prokurör pöörab siinkohal tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt. Prokuröri hinnangul ei saa sellist menetluse lõpetamist käsitleda ka kui avalikkusele signaali saatmisena, et selliseid tegusid võib toime panna. Vastupidi, lõpetades menetluse KrMS § 202 alusel, asub riik seisukohale, et kahtlustatava käitumises on olemas kõik kuriteo tunnused, lihtsalt selle hukkamõistu väljendamiseks, ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks ei ole kriminaalkaristus kõige tõhusam vahend.

Juhindudes KrMS § 202 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23233050623 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja kohustuse täitmise tähtaeg:

2.1.KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustub X.X. tasuma kriminaalmenetluse kulud – isiku kohtuarstlik ekspertiis tervise seisundi või tervisekahjustuse kindlaks tegemiseks, 30.05.2024 ekspertiisiakt nr 24E-AOI00143-01 – summas 155 (üks sada viiskümmend viis) eurot hiljemalt 16.10.2024 (vt makseinfo eraldi lehel).

2.2.KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustub Aleksandr Madin hüvitama kannatanule X.X. kuriteoga tekitatud mittevaralise kahju summas 2000 (kaks tuhat) eurot, mis tuleb kanda X.X. arveldusarvele AS Swedbank hiljemalt 16.09.2024. Maksekorraldusele märkida selgituseks „X.X., kahju hüvitamine kriminaalasjas nr 23233050623“.

2.3.KrMS § 202 lg 2 p 3 alusel kohustub X.X. tegema 80 tundi üldkasulikku tööd hiljemalt 16.12.2024.

2.4.KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub X.X. kuni 16.07.2027 (k.a) täitma lähenemiskeelu tingimusi, mille kohaselt X.X. on keelatud:

- läheneda kannatanule X.X. (ik xxxxxxxxxxxx) avalikes kohtades (tänaval, kauplustes, toitlustusja kultuuriasutustes), avalikel üritustel ning muudes kannatanu viibimiskohtades lähemale kui 10 meetrit ning suhelda kannatanuga nendes kohtades;
- läheneda kannatanu X.X. elukohale aadressil X, Narva lähemale kui 10 meetrit;
- võtta ühendust kannatanu X.X. erinevate sidevahendite, sealhulgas telefoni, interneti, posti, suhtlusportaalide, e-posti kaudu, välja arvatud ühise lapsega (X.X.) seotud küsimustes e-posti aadressil;
- läheneda kannatanu X.X. töökohale OÜ X aadressil X, Narva lähemale kui 10 meetrit.

Kannatanu X.X. juhuslikul kohtumisel on X.X. kohustatud kannatanut kõnetamata viivitamatult eemalduma kannatanust vähemalt 10 meetri kaugusele. Lähenemiskeeld ei kehti ametiasutustes.

2.5.KrMS 202 lg 2 p 7 alusel kohustub X.X. tasuma kannatanule X.X. valuraha summas 1000 eurot (üks tuhat) eurot, mis tuleb kanda X.X. arveldusarvele AS Swedbank hiljemalt 16.10.2024. Maksekorraldusele märkida selgituseks „X.X., valuraha kriminaalasjas nr 23233050623“.

3. Kohaldatud tõkendi või muu kriminaalmenetluse tagamise vahendi tühistamine: Viru Maakohtu 26.09.2023 kohtumäärusega nr 1-23-5437 kannatanu X.X. eraelu ja muude isikuõiguste kaitseks kohaldatud ajutine lähenemiskeeld tühistada pärast kriminaalmenetluse lõpetamise määruse jõustumist.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: Elektroonilised andmekandjad, s.o kaks DVD+R plaati, jätta KrMS § 126 lg 3 p 1 alusel kriminaaltoimiku juurde.
5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregis tris sisalduvate andmete kustutamine: Andmeid ei kustutata.
6. Menetluskulud: Ekspertiisikulud 155 eurot (isiku kohtuarstlik ekspertiis tervises seisundi või tervisekahjustuse kindlaks tegemiseks, 30.05.2024 ekspertiisiakt nr 24E-AOI00143-01), mille osas on tehtud hüvitamise otsus käesoleva määruse punktis 2.1.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata kannatanutele X.X. ja X.X. e-postiga, kannatanule X.X. posti teel, Tervisekassale ja Tallinna Vangla Viru kriminaalhooldusosakonnale e-postiga ning X.X. valitud kaitsjale Allan Valgule (Valk) e-toimiku kaudu. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia antakse kahtlustatavale X.X. prokuratuuris allkirja vastu kätte.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui kannatanu esindaja ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Toimingus osaleb tõlk Irina Ogurova, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

/Irina Ogurova allkiri/

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188 või e-posti teel info@prokuratuur.ee.

Ragnar Plistkin

Mina, X.X., kinnitan, et määrus on mulle arusaadav. Olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamisega KrMS § 202 alusel. Samuti olen nõus täitma käesoleva määruse punktis 2 nimetatud kohustusi. Olen teadlik sellest, et KrMS § 202 lg 6 kohaselt on kohustuste täitmata jätmise tagajärjeks kriminaalmenetluse uuendamine ja kriminaaltoimiku kohtusse saatmine. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia sain prokuratuuris kätte. Antud toimingu juurde kaitsjat ei soovi.

/X.X. allkiri/